

PRIZNAVANJE ODHODKOV IZ NASLOVA PREVREDNOTENJA TERJATEV DO PODJETJA, PRI KATEREM JE UVEDENA PRISILNA PORAVNAVA

Pojasnilo DURS, št. 4201-2/2006, 6. 3. 2006

Davčni zavezanec navaja, da ima njegovo podjetje večjo terjatev do nemškega podjetja, pri katerem je uvedena prisilna poravnava, ki pa še ni končana. Predvideva se le, da bo 20 odstotkov obveznosti poplačanih. Podjetje bo za leto 2005 izkazalo velik dobiček in zavezanec sprašuje, ali lahko, ne glede na to, da še ni končana prisilna poravnava v letu 2005, poveča odhodke na račun odpisanih terjatev. Nadalje navaja, da bo podjetje v letu 2006 zaradi neplačila v veliki finančni stiski, zato se mu ne zdi prav, da bi plačal visok davek od dohodka ali pa da knjiži del davka na odloženi davek.

V zvezi z vprašanjem pojasnjujemo:

V skladu z 11. členom Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 17/05 – UPB1 in 108/05; v nadaljevanju: ZDDPO-1), ki ureja temelje za določanje davčne osnove, je davčna osnova dobiček kot presežek prihodkov nad odhodki, določenimi s tem zakonom. Za ugotavljanje dobička se, če ZDDPO-1 ne določa drugače, priznajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, na podlagi zakona in v skladu z njim uvedenih računovodskih standardov. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 15/05, ZGD-UPB1; v nadaljevanju: ZGD) v sedmem odstavku 51. člena določa, da podrobnejša pravila o računovodenju določijo Slovenski računovodski standardi (SRS).

V skladu s SRS 2002, točka 5.25, se terjatve zaradi oslabitve prevrednotujejo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, to je udenarljivo vrednost. Podjetje lahko pri terjativah iz prodaje glede na izkušnje iz prejšnjih obdobj in glede na pričakovanja v obračunskem obdobju oblikuje pavšalni popravek vrednosti terjatev, če pa ga ne oblikuje, mora glede na stanje terjatev neposredno določiti zneske, za katere je treba zmanjšati njihovo vrednost na ločenem kontu, posledica tega so prevrednotovalni poslovni odhodki.

Po določbah drugega odstavka 17. člena ZDDPO-1 se odhodki prevrednotenja – razen prevrednotenja dolgov, terjatev, finančnih naložb in denarnih terjatev –, ki se po SRS prevrednotujejo zaradi spremembe valutnega tečaja, ne priznajo kot davčno priznani odhodki. Tretji odstavek 17. člena ZDDPO-1 določa, da se odhodki zaradi prevrednotenja, ki se po drugem odstavku 17. člena ZDDPO-1 ne priznajo, priznajo ob prodaji ali drugačni odtujitvi sredstev. Temeljno načelo ZDDPO-1 je namreč, da se odhodki priznajo ob njihovem dejanskem nastanku.

Zavezanec navaja, da bo v letu 2005 povečal odhodke na račun odpisanih terjatev. Glede na to, da je pri kupcu uvedena prisilna poravnava, smemo sklepati, da bo oblikoval popravek vrednosti terjatev v višini, za katero se predvideva, da ne bo poravnana. V skladu z določbo drugega odstavka 17. člena ZDDPO-1 prevrednotovalni odhodki iz naslova oblikovanih popravkov vrednosti terjatev, ki so bile prijavljene v postopku prisilne poravnave, ne veljajo za davčno priznane odhodke. Kot davčno priznan odhodek se priznajo takrat, ko je prisilna poravnava končana.

V zvezi z navedbo zavezanca, ki se mu ne zdi prav, da bi plačal visok davek od dohodka ali pa da knjiži del davka na odložene davke, želimo pojasniti, da se za leto 2005 v skladu s SRS 5 (2002), točka 5.15, lahko izkažejo odložene terjatve za davek na dohodek, ki bodo povrnjene v prihodnjih obdobjih, ni pa navedeno izkazovanje za leto 2005 obvezno. Drugače knjiženje odloženih terjatev nima vpliva na sam znesek obveznosti za plačilo davka, navedeno knjiženje ima vpliv le na poslovno bilanco.

Glede na to, da bo zavezanec za leto 2005 – po njegovih navedbah – ugotovil visok dobiček in kot posledica tega tudi visoko davčno obveznost, torej tudi plačevanje visokih obrokov akontacije davka za leto 2006, dodajamo, da lahko v skladu z osmim odstavkom

350. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 21/06 – ZDavP-1-UPB2) zahteva od davčnega organa spremembo višine akontacije. Navedeni člen namreč določa, da lahko zavezanec, čigar davčna osnova se za tekoče davčno obdobje razlikuje od davčne osnove za prejšnje davčno obdobje, od davčnega organa zahteva spremembo višine akontacije. Zahtevo vloži najmanj 30 dni pred dospelostjo obroka akontacije, priloži pa davčni obračun za tekoče davčno obdobje pred vložitvijo vloge, oceno davčne osnove za tekoče leto in podatke, ki dokazujejo spremembo ocene davčne osnove.